

ประโยค ป.ธ. ๔
แปล มคธเป็นไทย
สอบ วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๓๗

๑. ประปรคคหิตเต ประปรคคหิตตสณณินิ ตทาทายกอุปุกกมสมมุจจาปีกา กาย-
 วจีทวารปวตตทา เถยยเจตนา อทินนาทานं ฯ ตตถ ประปรคคหิตนุติ ปเรหิ ภณทสา-
 มิเกหิ ประปรคคหิตัง อปริจจตตัม รกขิตัง โคปิตัง อตตไน กาเยน วา วาจา ย วา อทินนัง ฯ
 ตัง หิเน ประสนตเก อปฺปสวชฺชํ ปณีเต มหาสวชฺชํ ฯ กสฺมา ฯ วตฺตูปฺปณีตตาย ฯ
 วตฺตสมตฺเต สติปี คุณาธิกาณํ สนตเก มหาสวชฺชํ ตตฺตคฺคาธิกํ อุปาทาย ตโต ตโต
 หินคฺคาณสฺส สนฺเก อปฺปสวชฺชํ ฯ อปีจ ชุทฺทเก ประสนตเก อปฺปสวชฺชํ มหนฺเต
 มหาสวชฺชํ ฯ กสฺมา ฯ ปโยคมหนตตาย ฯ วตฺตคฺคาณามฺปน สมภาเว สติ กิเลสานํ
 อุปุกกมานญจ มุทฺตตาย อปฺปสวชฺชํ ติพฺพตาย มหาสวชฺชํ ฯ

ตสฺส ปญจ สมภารา โหนติ ประปรคคหิตัง ประปรคคหิตตสณณิตา เถยยจิตตัง
 อุปุกโกโม เตน ทรณนฺติ ฯ

สงฺคีตีสฺสุตตวณฺณนายนฺตุ กาเมสฺสูติ เมถุนสมัจจาเรสฺสุ เมถุนวตฺตสฺสุ วา ฯ มิจฺฉา-
 จาโรติ เอกนฺตนิหิโต ลามกาจโร ฯ ลกฺขณโต ปน อสทฺธมฺมาธิปฺปาเยน กายทวาร-
 ปวตตทา อคมนียภูจฺจานวีตีกมเจตนา กาเมสฺสุ มิจฺฉาจาโรติ วุตตํ ฯ

เมถุนสมัจจาเรสฺสูติ สทฺธสฺสโตสปรทฺธคฺคณวเสน ทฺวิเชสฺสุ เมถุนสมัจจาเรสฺสุ ฯ
 เตปี หิ กาเมตทฺพโต กามา นาม ฯ เมถุนสฺส วตฺตคฺคาณสฺส สตฺเตสฺสุ ฯ มิจฺฉาจาโรติ
 คารยฺหาจโร ฯ คารยฺหตา จสฺส เอกนฺตนิหิเนตตายเอวาติ อาห เอกนฺตนิหิโต
 ลามกาจโรติ ฯ อสทฺธมฺมาธิปฺปาเยนาติ อสทฺธมฺมเสวนาธิปฺปาเยนาติ ตมฺภูทีกา ฯ
(มฺงคฺลตฺถที่ปนิยา ปจฺโม ภาโค/ข้อ ๒๐๓ - ๒๐๔)

๒. อิติ ภรณาทิอุปกฺขจัน ปาปนินวารณกฺลยาณนิเวสนสิปฺปสิฏฺฐาปนปฏฺฐิรูปทา-
 รสํโยชนทายชฺชทานวเสน ปญฺจวิธทิฏฺฐธมฺมิกहितเหตุโต มงฺคลํ ฯ เตน วุตฺตํ อิมเหติ
 โช คหปติปฺุตต ปญฺจหิ จาเนหิ ปฺุตเตน ปฺุรตฺถิมา ทิสา มาตาปิตโร ปจฺจุปฺภูจिता
 ปญฺจหิ จาเนหิ ปฺุตตํ อนุกมฺปนฺติ ปาปา นินวเรณฺติ กฺลยาเณ นินเวเสนฺติ สิปฺป
 สิฏฺฐาปนฺติ ปฏฺฐิรูปเณ ทาเรน สํโยชนฺติ สมเย ทายชฺชํ นินฺยยาเทณฺติ อิมเหติ โช
 คหปติปฺุตต ฯ เป ฯ อนุกมฺปนฺตีติ ฯ

ตตถ ปาปา นินวเรณฺตีติ เอตถ ปาปโต นินวารณํ นาม อนาคตวิสัย ฯ
 สมปฺตตวตฺตุโตปี ทิ นินวารณํ วิตฺติกกเม อนาคเตเอว ลินฺยา น วตฺตมาเน นินฺพพฺตติตา
 ปน ปาปกิริยา ครหณมตฺตปฏฺฐิการา ฯ เตนภฺนุจกถายํ ปาณาติปาตาหิณํ ทิฏฺฐธมฺมิก-
 สมฺปรายิกมาหิณวํ วตฺวา ตาต มา เอวรूपํ กรีตี นินวเรณฺติ กตมฺปิ ครหณฺตีติ วุตฺตํ ฯ

กฺลยาเณ นินเวเสนฺตีติ อนาถปิณฺตีโก วिय กสฺสปพฺพุทฺธกาเล มิตฺตวินฺพุทฺธกสฺ
 มาตา วिय จ ลญฺจํ ทตฺวาปิ ลีสสมาทานาหิสฺสู นินเวเสนฺติ ปตฺติฏฺฐาปนฺติ ฯ (มงฺคลตฺถ
 ทิปนินฺยา ปจฺจโม ภาโค/ข้อ ๓๖๕ - ๓๖๗)

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมงกับ ๑๕ นาที.

เจลย ประโยค ป.ธ. ๔

แปล มคธเป็นไทย

๑. เจตนาคิดจะลัก ของบุคคลผู้มีความสำคัญในสิ่งของอันผู้อื่นหวังแหวนว่าเป็นสิ่งของอันผู้อื่นหวังแหวน อันยังความพยายามเป็นเหตุถือเอาสิ่งของอันผู้อื่นหวังแหวนนั้นให้ตั้งขึ้น เป็นไปทางกายทวาร หรือวจีทวาร ชื่อว่า อทินนาทาน ฯ สิ่งของอันชนเหล่าอื่นคือ เจ้าของสิ่งของทั้งหลายหวังแหวน คือยังไม่ยอมสละให้ได้แก่อยังรักษาคุ้มครองไว้ คือไม่ยอมให้ด้วยกายก็ดี ด้วยวาจาก็ดี ชื่อว่าสิ่งของอันผู้อื่นหวังแหวน ในคำว่า ปรปริคคหิตเต ปรปริคคหิตสญญินो นั้น ฯ อทินนาทานนั้น มีโทษน้อย ในเพราะสิ่งของ ๆ ผู้อื่นเลว มีโทษมาก ในเพราะสิ่งของ ๆ ผู้อื่นประณีต ฯ เพราะเหตุไร ฯ เพราะสิ่งของประณีต ฯ แม้เมื่อมีความที่สิ่งของเท่ากัน อทินนาทาน มีโทษมาก ในเพราะสิ่งของ ๆ ผู้มีคุณยิ่ง (มีคุณมาก) มีโทษน้อย ในเพราะสิ่งของ ๆ ผู้มีคุณเลวกว่าท่านผู้มีคุณ ยิ่งนั้น ๆ เพราะเทียบผู้มีคุณยิ่งนั้น ๆ ฯ อีกอย่างหนึ่ง อทินนาทาน มีโทษน้อย ในเพราะสิ่งของ ๆ ผู้อื่นเล็ก มีโทษมากในเพราะสิ่งของ ๆ ผู้อื่นใหญ่ ฯ เพราะเหตุไร ฯ เพราะมีความพยายามมาก ฯ ก็เมื่อมีความที่สิ่งของและคุณเท่ากัน อทินนาทานชื่อว่า มีโทษน้อย เพราะกิเลสและความพยายามอ่อน ชื่อว่ามีโทษมาก เพราะกิเลสและความพยายามกล้า ฯ

อทินนาทานนั้น มีองค์ ๕ คือ สิ่งของอันผู้อื่นหวังแหวน ๑ มีความสำคัญว่าสิ่งของอันผู้อื่นหวังแหวน ๑ จิตคิดจะลัก ๑ ความพยายาม ๑ ลักได้ด้วยความพยายามนั้น ๑ ฯ

ส่วนในอรรถกถาสังคิตีสสูตร พระอรรถกถาจารย์กล่าวไว้ว่า บทว่า กาเมสุ คือ ในความประพฤตร่วมกัน ในเมถุนธรรม หรือ ในสัตว์ทั้งหลาย อันเป็นที่ตั้งแห่งเมถุนธรรม ๑ ความประพฤติเลวทราม อันบัณฑิตติเตียนแล้วโดยส่วนเดียว ชื่อว่ามีจมาจาร ๑ ก็ว่าโดยลักษณะ เจตนาคิดจะละเมิดฐานะอันไม่ควรถึง ซึ่งเป็นไปทางกายทวาร ด้วยความประสงค์ในอสัทธิธรรม ชื่อว่า กาเมสุมีจมาจาร ๑

ฎีกาสังคิตีสสูตรนั้นว่า บทว่า เมถุนสมาจาเรสุ ได้แก่ ในความประพฤตร่วมกัน ในเมถุนธรรม ๒ อย่าง คือ พอใจด้วยภริยาของตน และการถึง (เป็นขู้) ภริยาของผู้อื่น ๑ ความจริง ความประพฤตร่วมกันในเมถุนธรรม แม้ทั้ง ๒ อย่างนั้น ชื่อว่ากาม เพราะเป็นเหตุไคร่ ๑ ในสัตว์ทั้งหลาย อันเป็นที่ตั้งแห่งเมถุนธรรม ๑ ความประพฤติที่น่าตำหนิ ชื่อว่ามีจมาจาร ๑ ก็ มีจมาจารนั้น ชื่อว่าเป็นความประพฤติที่น่าตำหนิ เพราะเป็นภาวะต่ำทรามโดยส่วนเดียวเท่านั้น เพราะเหตุนี้ พระอรรถกถาจารย์ จึงกล่าวว่า เอกนฺตนิทฺติโต ลามกาจาโร ดังนี้ ๑

บทว่า อสทฺธมฺมาธิปฺปาเยน คือ ด้วยความประสงค์ในการเสพอสัทธิธรรม ๑

๒. ดังนั้น การบำรุงมีการเลี้ยงเป็นต้น ชื่อว่าเป็นมงคล เพราะเป็นเหตุแห่งประโยชน์เกื้อกูลในปัจจุบัน ๕ อย่าง คือ ห้ามจากความชั่ว ๑ ให้ตั้งอยู่ในความดี ๑ ให้ศึกษาศิลปวิทยา ๑ หาคู่ครองที่สมควรให้ ๑ ให้ทรัพย์ ๑ ๑ เพราะเหตุนี้ พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงตรัสว่า ดูก่อนคฤหบดีบุตร บิดามารดา ผู้เป็นทิศเบื้องหน้า อันบุตรบำรุงด้วยสถาน ๕ เหล่านี้แล้วแล ย่อมอนุเคราะห์บุตรด้วยสถาน ๕ คือ ห้ามจากความชั่ว ๑ ให้ตั้งอยู่ในความดี ๑ ให้ศึกษาศิลปวิทยา ๑ หาคู่ครองที่สมควรให้ ๑ มอบทรัพย์ให้ในสมัย ๑ ดูก่อนคฤหบดีบุตร บิดามารดาผู้เป็นทิศเบื้องหน้าอันบุตรบำรุงด้วยสถาน ๕ เหล่านี้แล้วแล ฯลฯ ย่อมอนุเคราะห์ ดังนี้ ๑

บรรดาฐานะ ๕ เหล่านี้ ในฐานะที่ ๑ ว่า ปาปา นิวาเรณฺติ นี้ บัณฑิตพึงทราบวินิจฉัยดังนี้ ชื่อว่าการห้ามจากความชั่ว มีเรื่องที่เป็นอนาคตเป็นอารมณ์ ๑ ความจริง การห้ามแม้จากวัตถุที่ประจบเข้า ฟังมิได้ ในเมื่อการล่วงละเมิด ยังไม่มาถึงเท่านั้น ฟังมิได้ ในเมื่อการล่วงละเมิดเป็นไปอยู่ ส่วนการทำความชั่ว ที่บุตรให้เกิดแล้ว ก็มีเพียงการถูกตำหนิเป็นเครื่องตอบสนอง ๑ เพราะเหตุนี้ ในอรรถกถา พระอรรถกถา-

จารย์ จึงกล่าวไว้ว่า บิดามารดากล่าวโทษของบาปกรรมมีปาณาติบาตเป็นต้นในปัจจุบัน และในสัมปรายภพแล้ว กล่าวห้ามว่า พ่อคุณ อย่าทำอย่างนี้เลยบ้าง ย่อมตำหนิ ความชั่วที่ลูกทำแล้วบ้าง ฯ

ในฐาณะที่ ๒ ว่า กลุยาณเณ นิเวเสนติ บัณฑิตพึงทราบวินิจฉัยดังนี้ บิดามารดา ถึงกับจ้างให้ลูกตั้งอยู่ คือให้ดำรงอยู่ในบุญกิริยาวัตถุ มีการสมาทานศีลเป็นต้น เหมือนอย่าง อนาถบิณฑิกเศรษฐี และมารดาของมิตตวินทุกะ ในกาลของพระพุทธเจ้าทรง พระนามว่า กัสสป ฉะนั้น ฯ

พระศรีปริยัติบดี ทาสธมฺโม วัดสามพระยา... แปล.
สนามหลวงแผนกบาลี...ตรวจแก้.